

Figur 5 Mötet mellan de två skogspartierna med väg 52 som avgränsare.

2 Landskapet som helhet

Det sörmländska landskapet är varierat och omväxlande. I ”Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige” beskrev Selma Lagerlöf Södermanland som ”den sköna lustgården”. Här följer ett utsnitt ur boken:

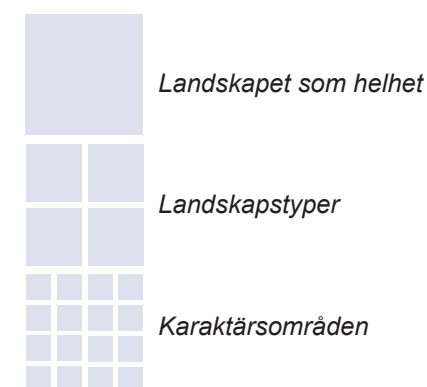
”Här har de tagit en stor sjö och en stor älv och en stor skog och ett stort berg, hackat dem i stycken, blandat dem om varandra och brett ut dem på jorden utan någon ordning, ’tänkte pojken, för han såg ingenting annat än små dalar och små sjöar och små kullar och små skogsdungar” (Länsstyrelsens landskapsstrategi)

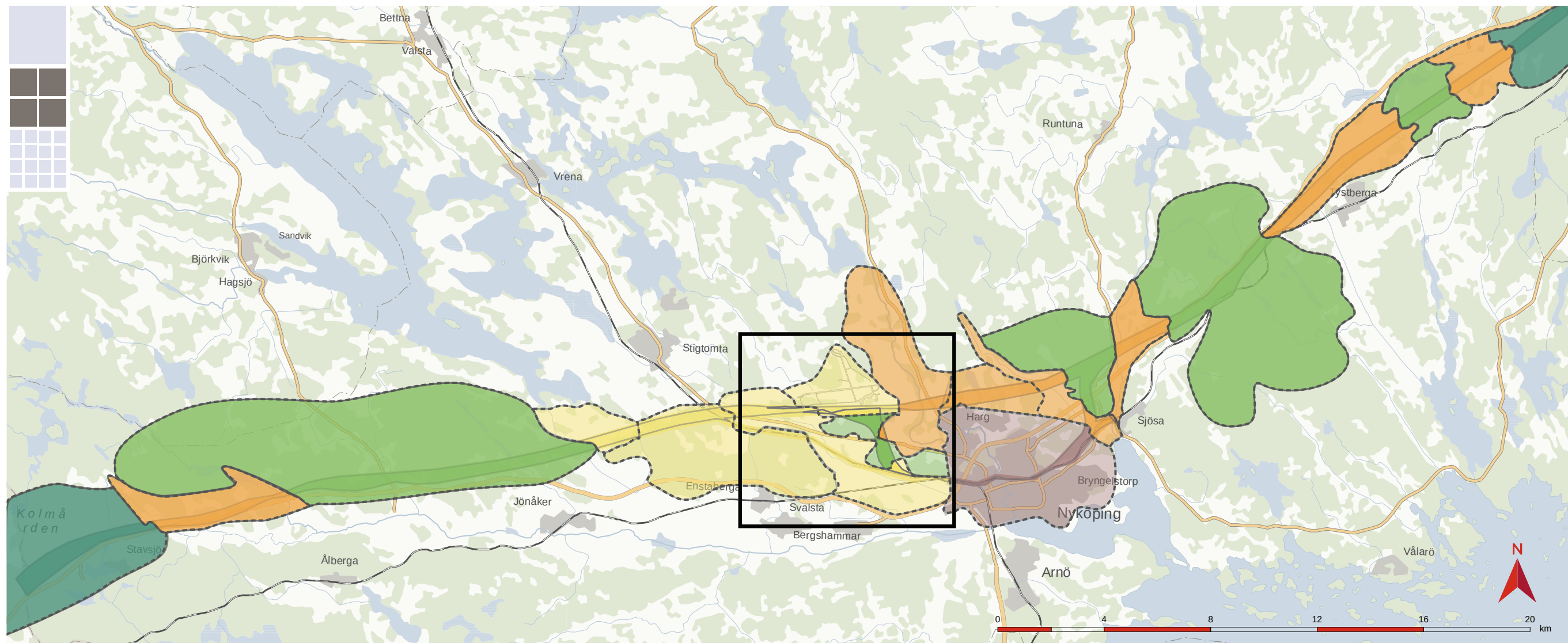
I detta kapitel beskrivs landskapet inom och i direkt anslutning till utredningskorridoren för bibana Skavsta. Kapitlet syftar till att ge en helhetsbild av landskapet genom en kartläggning utifrån *landskapstyper* (avsnitt 2.1), samt på en mer detaljerad nivå beskriva och analysera olika *karaktärsområden* inom området (avsnitt 2.2).

Beskrivningen av landskapet utifrån *landskapstyper* innebär en kategorisering av landskapet efter dess generella uppbyggnad för att ge en översikt över utredningsområdet. Landskapstyper är en generell beskrivning av landskapet, och samma landskapstyp kan återkomma på flera ställen.

I en beskrivning av landskapet utifrån dess *karaktärsområden* görs en uppdelning utefter landskapets unika beståndsdelar och dess identitet. Karaktärsområdena är platsspecifika områden inom vilka det finns en gemensam karaktär. Beskrivningarna innefattar många olika aspekter såsom socioekonomiska samband, bebyggelsemönster och markanvändning. De innefattar även människors användning och lokala anknytning till landskapet. Dessa områden definieras efter en rad olika tekniskspecifika förutsättningar. För att göra en definition av ett karaktärsområde behöver material och underlag från flera olika teknikområden vägas in. Underlaget som karaktärsområdena baseras på följer i nästa kapitel tekniskspecifika avsnitt.

Figur 6 Förenklad beskrivning av uppdelningen av landskapet

Karta 2 Karta över samtliga landskapstyper, markering är ett utsnitt som berör denna landskapsanalys.

Mosaikartat sprickdalslandskap

Flackt mosaiklandskap

Kuperat skogslandskap

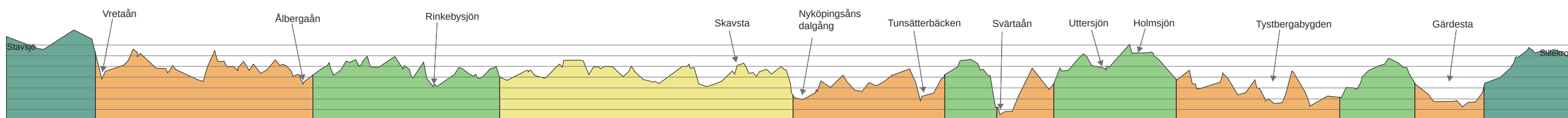
Skogsplatå

Stadslandskap

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

2.1 Landskapstyper

Utredningskorridoren för bibana Skavsta är förlagd till en landskapsregion som benämns Södermanlands sprickdalar. Inom denna ryms många olika landskapstyper (se den fördjupade landskapsanalysen för Ostlänken, delen Sillekrog–Stavsjö), men bibanan kommer i stort sett uteslutande att sträcka sig över landskapstypen *kuperat skogslandskap*. Landskapstypen *flackt mosaiklandskap* sträcker sig in i korridoren i söder och i väst. Till viss del löper korridoren dock även över *mosaikartat sprickdalslandskap*.

Figur 7 Schematisk profil över sträckan Sillekrog-Stavsjö (ej skalenlig)

Figur 8 Det mosaikartade sprickdalslandskapets huvudsakliga beståndsdelar; varierad topografi, vattendrag, skogklädda höjder, uppodlade dalbottnar och spridd bebyggelse

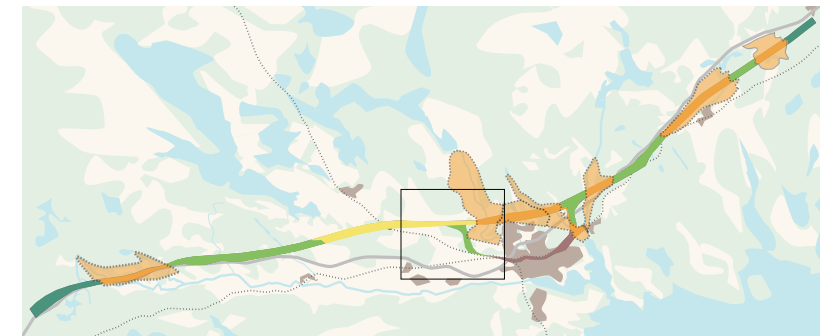
● Mosaikartat sprickdalslandskap

Utredningskorridoren för bibana Skavsta sträcker sig till viss del även över ett mosaikartat sprickdalslandskap – ett kuperat och varierat landskap med uppodlade dalbottnar och skogklädda höjder. Landskapet har många olika beståndsdelar såsom odlingsmark, skog, vatten och bebyggelse. Ofta är det uppbyggt kring mindre rumsligheter och uppfattas som småskaligt.

Landskapet formas av sprickdalar med uppodlade dalbottnar mellan höjdryggar och kullar. Gränserna mellan dal och höjd är skarpa och tydliga och de sedimenterade lerjordarna i dalgångarna är viktig odlingsmark. Sprickorna i berggrunden – som ligger till grund för landskapets karaktär – löper i nordväst-sydöstlig riktning, det vill säga parallellt med bibanans utredningskorridor. Bebyggelsen ligger utspridd i landskapet och vattendrag rinner inte sällan genom dalgångarna, antingen meandrande,

svepande eller i raka linjer. Vegetationen består omväxlande av barr- och lövträdsskog.

Dalbottnarna ligger ganska nära havsnivån medan höjderna varierar uppemot 40 meter över havet. Den omväxlande topografin medför för järnvägen täta växlingar mellan broar, skärningar och bankar. För att undvika att visuella och fysiska kopplingar bryts behöver man vara omsorgsfull i placeringen och gestaltningen av järnvägen i dessa övergångar.

Figur 9 Mosaikartat sprickdalslandskap längs Ostlänken och bibanan.

Figur 10 Nyköpingsåns dalgång

Figur 11 Utspridd bebyggelse vid Gabrielstorp

Figur 12 Det flacka mosaiklandskapets huvudsakliga beståndsdelar; storskalighet, spridd bebyggelse, jordbruksmark, skog på lågpartier och långa siktlinjer

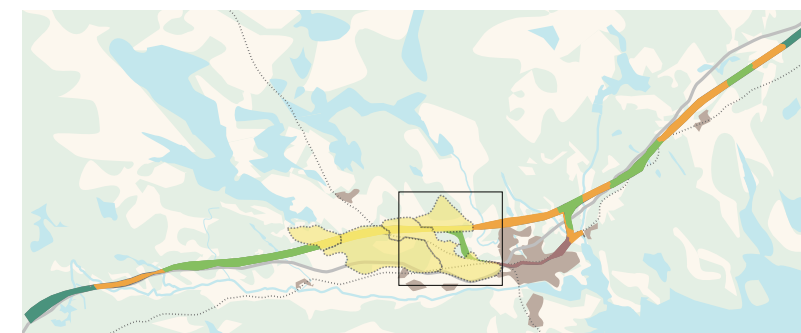
● Det flacka mosaiklandskapet

Det flacka landskapet består av ett relativt plant, aningen böljande odlingslandskap. Skog återfinns dock även här och var på lågpartierna, med malmar innefattade i det flacka landskapet. Med malm avses här en flack, sandig mark som bildades vid tiden för inlandsisens avsmältning och är bevuxen med skog. I övrigt utgörs landskapet av jordbruksmark. Nivån på landskapet är mellan 20 och 40 meter över havet.

Landskapet uppfattas ofta som storskaligt och relativt enhetligt med få beståndsdelar. Eftersom landskapet genomgick det laga skiftet där byar splittrades ligger bebyggelsen spridd i det flacka jordbrukslandskapet.

Riktningen i landskapet är tydlig och bibana Skavsta följer den till stor del. Däremot går den nya höghastighetsjärnvägen på tvärs med riktningen och riskerar att skapa en både visuell och fysisk barriäreffekt. Man behöver

vara uppmärksam på att de olika infrastrukturelementen (i närområdet finns även E4) tillsammans kan innebära en större påverkan än summan av delarna. Placering och gestaltning av bibanan bör därför ta hänsyn till framkomlighet för jordbruk, kultur, natur- och friluftsliv, samt visuella och känslomässiga kopplingar.

Figur 13 Flackt mosaiklandskap längs med Ostlänken och bibanan.

Figur 14 Flackt jordbrukslandskap med vy mot Solberga.

Figur 15 Storskaligt landskap söder om Minninge

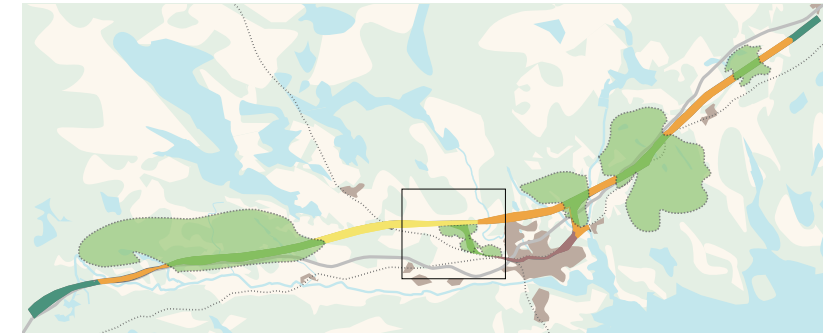

Figur 16 Det kuperade skogslandskapet domineras av barrskog med få utblickar vilket skapar en sluten karaktär.

● Det kuperade skogslandskapet

Det kuperade skogslandskapet domineras av barrskog, näringsfattiga myrar och sjöar. Oftast finns ingen tydlig riktning i landskapet, men där det finns går riktningen på tvärs med den nya järnvägsanläggningen som går i nord-sydlig riktning. De skogklädda områdena är högt belägna, mellan 40 och 90 m.ö.h, och mer eller mindre kuperade. Bebyggelsen är sparsam och spridd i skogsområdena. Landskapet har få beståndsdelar och inte särskilt många utblickar och öppningar. De få öppningar som finns består av avverkad skog, sjöar, våtmarker eller hållmarker.

Skogens homogena karaktär och låga komplexitet ger ett storskaligt intryck med få tydliga landskapsrum. Den kuperade terrängen kommer innebära omfattande ingrepp som dock inte har någon större visuell påverkan på landskapet. Däremot kan det finnas värdefulla kultur-, natur- och friluftsmiljöer som måste beaktas vid gestaltning och placering av den nya järnvägen. Korridorer och passager bör gestaltas för att motverka den barriäreffekt som järnvägen kommer att innebära.

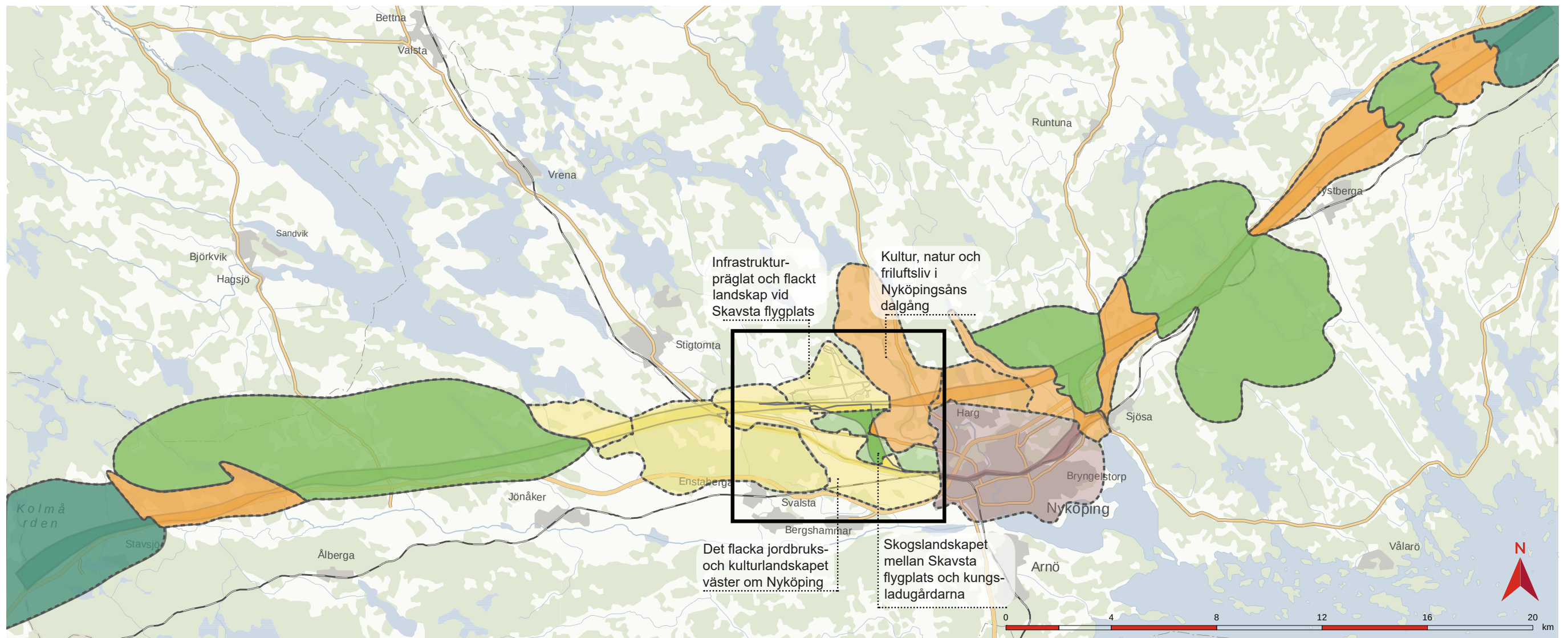
Figur 17 Det kuperade skogslandskapet domineras av barrskog med få utblickar vilket skapar en sluten karaktär.

Figur 18 Skogsområde norr om väg 52 med stig in mot Stenstorp.

Figur 19 Bebyggelse vid Stenstorp.

Karta 3 Karta över samtliga landskapstyper och karaktärsområden. Denna landskapsanalys beskriver de som ligger inom det markerade området.

Mosaikartat sprickdalslandskap

Flackt mosaiklandskap

Kuperat skogslandskap

Skogsplatå

Stadslandskap

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

2.2 Karaktärsområden

Till skillnad från den generella beskrivningen av landskapet och den generella uppdelningen i landskapstyper är utredningskorridorens mer detaljerade uppdelning i karaktärsområden platsspecifik. För Ostlänkens sträckning genom Nyköpings kommun innebär detta att de flesta landskapstyperna består av flera olika karaktärsområden (se den fördjupade landskapsanalysen för Ostlänken, delen Sillekrog–Stavsjö).

Underlaget för indelningen av karaktärsområden består av materialet de olika teknikområdena redovisar i form av platsspecifika förutsättningar och hänsynsområden. Detta återfinns i nästa kapitel tekniskspecifika avsnitt. Underlaget till karaktärsområdena består därutöver av en bred sammanställning av material, bland annat inventering i fält och en enkätundersökning av hur föreningar använder sig av landskapet. Tillsammans har detta resulterat i 18 avgränsade områden på delsträckan Sillekrog–Stavsjö, alla med en egen specifik karaktär och identitet. Tre av dessa återfinns i utredningskorridoren för bibanan – *Infrastrukturpräglat*

och flackt landskap vid Skavsta flygplats, Det flacka jordbruks- och kulturlandskapet väster om Nyköping, samt i viss mån Kultur, natur och friluftsliv i Nyköpingsåns dalgång (där korridoren löper över område som anges som riksintresse för friluftsliv respektive naturvård). Utöver dessa har ytterligare ett karaktärsområde identifierats: Skogslandskapet mellan Skavsta flygplats och kungsladugårdarna. Detta karaktärsområde ligger utanför utredningsområdet för Ostlänken och är unikt för bibana Skavsta.

I detta avsnitt beskrivs de fyra karaktärsområdena med fokus på vad som utgör deras särprägel samt *känslighet för järnvägsanläggningen*.

Känslighet i landskapet

Att bedöma känsligheten innebär att ta ett helhetsgrepp på de fysiska strukturer och kopplingar som styr användningen och upplevelsen av landskapet. Upplevelsen av ett landskap påverkas av sensoriska intryck

och tidsdjup¹, medan användningen avser den resurs landskapet utgör för ändamål som till exempel jordbruk, industri, friluftsliv och boplatser.

Känsligheten i landskapet utgörs alltså av den påverkan som intrånget av en ny järnväg innebär för landskapets struktur och på användning och upplevelsen av det. Graden av känslighet bedöms utifrån de åtgärder som krävs för att påverkan på landskapet utifrån dessa aspekter ska kunna anses vara rimlig.

¹ Spåren av det förflutna finns överallt omkring oss, såväl i det öppna odlingslandskapet som i skogen eller mitt i storstaden, och tidsdjupet är landskapets olika tidsskikt som bidrar till att skapa mening och sammanhang.

För varje karaktärsområde graderas känsligheten i tre klasser:

Hög känslighet: Landskapet kommer att påverkas av ett nytt infrastrukturellt element. Landskapets uppbyggnad och komplexitet är så pass stor att större åtgärder behöver vidtas för att få en påverkan som är rimlig i landskapet.

Måttlig känslighet: Landskapet kommer att påverkas av ett nytt infrastrukturellt element. Landskapets uppbyggnad och komplexitet är sådant att åtgärder behöver vidtas för att få en påverkan som är rimlig i landskapet.

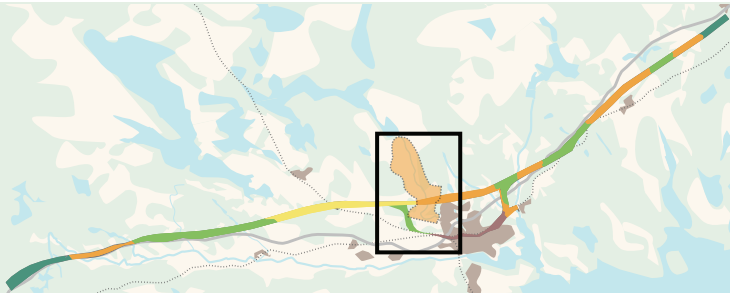

Låg känslighet: Landskapet kommer att påverkas av ett nytt infrastrukturellt element. Däremot är dess uppbyggnad och komplexitet sådant att behoven av särskilda åtgärder för att få en rimlig påverkan är mindre.

Stora delar av korridoren för bibanan går genom karaktärsområdet *Skogslandskapet mellan Skavsta flygplats och kungsladugårdarna*. Övriga påverkas väsentligt mycket mindre och till viss del främst påverkas genom visuella effekter på avstånd. Känsligheten för dessa kan därför bli bedömd som relativt låg trots att värdena är höga.

Kultur, natur och friluftsliv i Nyköpingsåns dalgång

Mosaikartat sprickdalslandskap

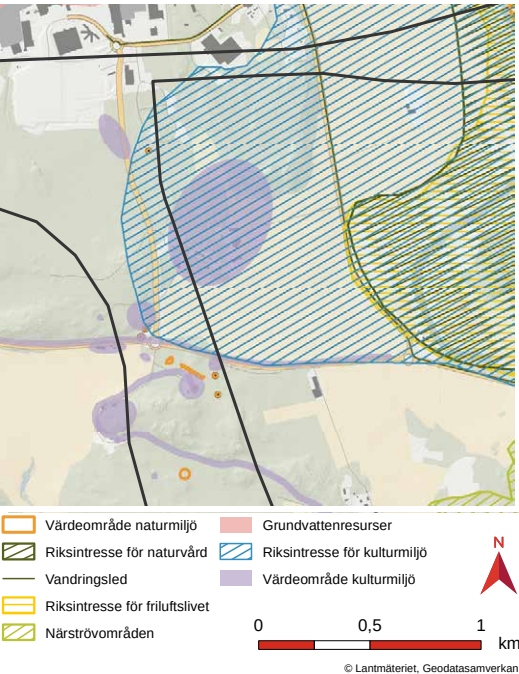

Nyköpingsåns dalgång bildar gräns för sprickdalslandskapet i östra Södermanland och det flackare landskapet väster om ån där de sandrika malmarna tar vid. Det är en levande landsbygd med jordbruksenheter och bostäder med lång historisk kontinuitet. Landskapet har en mosaikartad karaktär vilket gör att Skavsta flygplats och Nyköpings tätort ligger visuellt undångömda, det relativt flacka landskapet till trots. Både Nyköpingsån och området runtomkring är populärt för friluftsliv såsom fiske, skridskoåkning, kanotpaddling och fågelskådning.

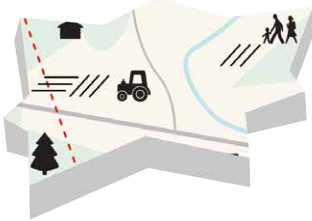
Det mindre område som omfattas av utredningskorridoren för bibana Skavsta är av riksintresse för friluftsliv, kulturmiljö och naturmiljö. Till viss del kan även siktlinjer från detta område bli påverkade beroende på linjens placering inom korridoren.

Tidsdjup – historik och utveckling

Jordbrukslandskapet som gränsar till utredningskorridoren i öster har höga kulturhistoriska värden och innefattar bland annat flera gårdar. Omedelbart utanför utredningskorridoren ligger byn Stora Berga med gravfält och ett par övergivna vägsträckningar av oklar datering. Den del som överlappas av utredningskorridoren är av riksintresse för kulturmiljö på grund av sin historia som storbondebygd.

Karta 4 Kultur, natur och friluftsliv i Nyköpingsåns dalgång

Korridoren ligger i utkanten av riksintresset för kulturmiljö i Nyköpingsåns dalgång. Byn Tå ligger inom utredningsområdet och har höga kulturhistoriska värden. Sett till hela riksintresseområdet ligger Tå inom blickfånget från exempelvis Brunnsta och väg 52 vid Nyköpingsån. Siktlinjerna inom riksintresset kommer sammantaget att påverkas i måttlig utsträckning. Bibanans dragning i riksintressets utkant bedöms få måttliga konsekvenser för de utpekade värdena.

Ekologiska strukturer

Området kring Nyköpingsån är av riksintresse för naturmiljö. I området runt Nyköpingsån finns bland annat en stor koncentration av ytor med naturlig gräsmark. Vattenståndet i ån varierar kraftigt efter säsong och väderlek vilket gör området till en mycket god rastplats för fågel. Dock är det endast en liten del av landskapet som ligger inom utredningskorridorens gränser. Avståndet mellan korridoren och riksintresset för naturmiljö vid Nyköpingsån är flera hundra meter och riksintressets kärnvärden är knutna till ån med omgivande fuktiga ängsmarker. Därmed bedöms ingen påverkan på riksintresset uppkomma.

Figur 20 Nyköpingsåns breda dalgång

Sammantaget bedöms den del av Nyköpingsåns dalgång som ligger innanför utredningskorridorens gränser ha **måttlig** känslighet för järnvägsanläggningen.

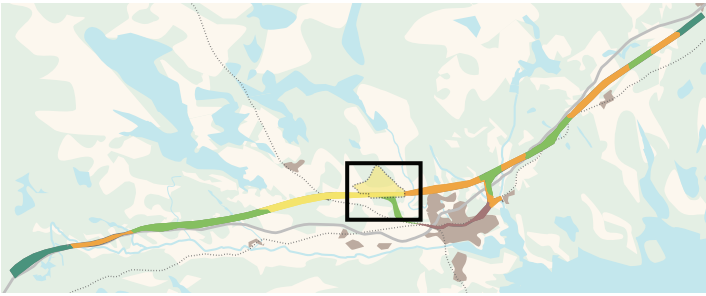
Figur 21 Resta stenar på gravfältet vid Högvakten

Figur 22 Bönsta gård

Infrastrukturpräglat och flackt landskap vid Skavsta flygplats

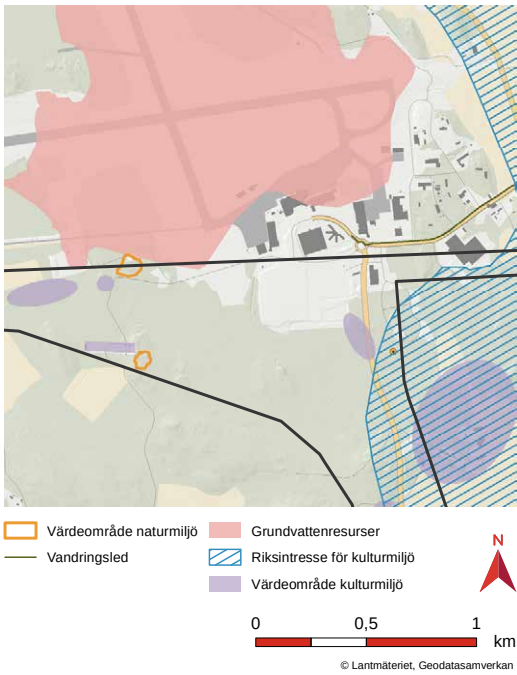
● Flackt mosaiklandskap

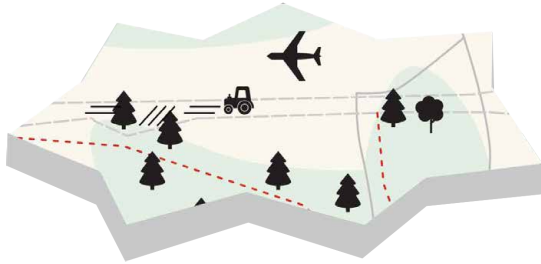
Väster om Nyköpingsån tar Skavstamalmen vid, en sandrik platåliknande isälvsavlagring. Det ger ett flackt landskap dominerat av tall- och granskog. Här ligger Stockholm Skavsta flygplats, Sveriges femte största flygplats. Landskapet har blivit präglat av flygplatsens infrastruktur, dess landningsbanor och anläggningar. Genom korridoren löper väg 629 i nord-sydlig riktning ner mot väg 52. Strax väster om korridoren, i Vithälla, ligger Nyköpings jaktskytteklubb med tillhörande skjutbana. Området vid flygplatsen är en grundvattenresurs men är idag inte en källa till vattenförsörjning eller ett vattenskyddsområde. Det bedöms dock finnas goda eller mycket goda möjligheter till uttag framöver. Sörmlandsleden går öster om utredningsområdet förbi Stora Berga söderut mot Släbro. Öster om den öst-västliga landningsbanan ligger Flygspanarkullen, en utkiksplats med möjlighet att se flygplanens start och landning på nära håll. Stora delar av korridoren för bibanan ligger söder om karaktärsområdet, men på grund av att anslutningspunkten till höghastighetsjärnvägen kommer ske i närheten samt att det kommer upprättas en station vid Skavsta flygplats, påverkas området av den nya järnvägen.

Bebyggelse och verksamheter

Flygplatsen ligger i det flacka jordbrukslandskapet, omgärdad av skogspartier på södra och norra sidan. I nära anslutning till terminalen

Karta 5 Infrastrukturpräglat och flackt landskap vid Skavsta flygplats

ligger en företagspark med ungefär 40 verksamma företag som sysselsätter cirka 440 personer. I terminalen finns bland annat restauranger, butiker, business lounge, växlingskontor och hyrbilsföretag för resenärer och besökare. Utanför terminalen varvas företag flygplatsens parkeringar. Centralt i området, cirka 100 meter från passagerarterminalen ligger ett flygplatshotell som ägs och drivs av Connect hotels. Väster om detta ligger Tullverket och Polisen. Österut ligger bland annat yrkeshögskolan Flygteknik Technical Training för utbildning av flygtekniker, Flygbussarna Airport Coaches AB, ST1 och Saab Aerotech AB. Nordöst om terminalen

finns en del bebyggelse integrerad i mindre skogspartier. I den norra delen av detta område ligger F11 Flygmuseum. Vid den nordligaste delen av den nord/sydliga landningsbanan ligger Nyköpings Flygklubb och Nyköpings Fallskärmklubb. Runt omkring flygplatsområdet ligger ett flertal spridda gårdar. I söder finns ett större utredningsområde för bebyggelse.

Tidsdjup – historik och utveckling

Flygplatsen ligger på utmarksjord som tidigare hörde till gårdarna

Karta 6 Infrastrukturpräglat och flackt landskap vid Skavsta flygplats

0 0,5 km
© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

1. Flygterminal, Buy & Fly Shop, Nordic Kitchen, Hertz Biluthyrning, Europcar Biluthyrning, Avis Biluthyrning, Budget Biluthyrning, Pressbyrån,
2. Tullverket, Gränspolisen, Sodexo
3. Connect Hotel Skavsta
4. ST1
5. Flygbussarna Airport Coaches
6. Flygteknik Technical Training
7. Saab Aerotech AB
8. Kustbevakningen
9. F11 Flygmuseum
10. EMA Specialtransporter
11. F11 Flygmuseum
12. FOREX Bank, Helicraft AB, Sixt Biluthyrning, Skavsta turistbyrå.

Figur 23 Entréområde för Stockholm Skavsta flygplats

Figur 24 Storskalig parkering söder om Stockholm Skavsta flygplats

Figur 25 Koppling mellan parkering och Stockholm Skavsta flygplats

Skavsta och Berga i Sankt Nicolai socken. Här fanns flera torp som hörde till byarna i de närbelägna dalgångarna. Flygflottiljen F11 – som genererat ett flertal militära lämningar i form av bunkrar, stridsvärn och så vidare – låg här mellan 1941 och 1980. När flottiljen lades ner köpte Nyköpings kommun flygplatsen som blev en civilflygplats med bland annat charterflyg. 1998 gick flygplatsen över i privat ägo. 2013 köptes Skavsta av den amerikanska koncernen ADC & HAS Airports Worldwide och idag trafikeras Skavsta både av reguljära flygbolag och av charterbolag.

År 2003 etablerade Ryanair sin första skandinaviska bas där. I samband med detta fyrdubblades passagerarantalet och flygplatsen lyftes under året från 9:e till 5:e plats i Sverige med totalt 980 153 årspassagerare. År 2017 låg antalet årspassagerare på drygt 2,1 miljoner. Wiss Air började trafikera

Stockholm Skavsta Flygplats 2004 och trafikerar idag 13 destinationer.

Inom karaktärsområdet nära flygplatsen finns ett grav- och boplatssområde vid Gabrielstorp med höga kulturhistoriska värden. Här finns även ett par torplämningar. I öster gränsar karaktärsområdet till Nyköpingsåns dalgång som är av riksintresse för kulturmiljö, där ett flertal fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar ligger.

Barriärer, kopplingar och tillgänglighet

Stockholm Skavsta Flygplats ligger nordväst om Nyköpings tätort och breder ut sig på cirka 440 hektar mark. Inom karaktärsområdet kan hela flygplatsområdet beskrivas som en barriär för exempelvis jordbruk och

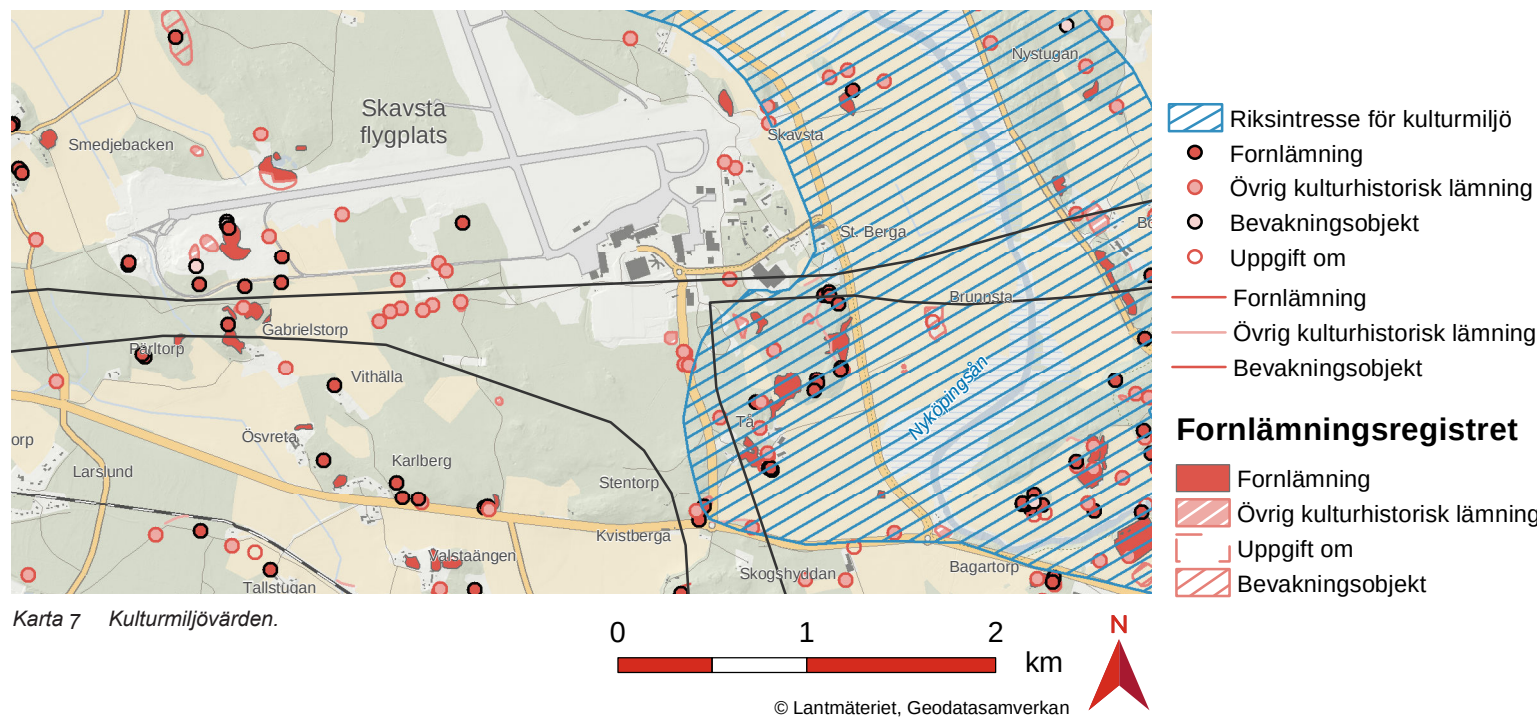
skogsbruk, eller annan markanvändning samt rörelse i landskapet. I dess omgivning kan väg 52, väg 629 och väg 627 kunna utgöra mindre barriärer i landskapet då de bryter av åker- och skogsmark samt till viss del utgör en risk vid passage. Den kommande höghastighetsjärnvägen samt bibanan kommer skapa större barriärer i området.

Flygplatsens placering är god då den ligger inom kort avstånd till en stor mängd människor. Cirka 27% av Sveriges befolkning bor inom en radie på en mil från flygplatsen. Även närheten till väg E4 samt Nyköping gör att den är relativt lättillgänglig. Det går även regelbundna flygbussar till och från Stockholm, Linköping och Norrköping, vilket ökar tillgängligheten ytterligare.

Den flacka terrängen och landningsbanornas plana utformning gör att visuella kopplingar inte störs nämnvärt i det öppna odlingslandskapet av flygplatsen. Flygplanens start och landning påverkar livsmiljön i området ljudmässigt och formar även områdets karaktär. På grund av ett större skogsparti i söder blir företagsparken och terminalen gömd söderifrån och upplevs därför knappt från exempelvis väg 52. I den lilla skalan är viktiga kopplingar inom området transportsträckan mellan terminal och parkeringar och/eller bussförbindelser. I en större skala är kopplingen till flygplatsen, såsom tillgänglig infrastruktur och kollektivtrafik till och från större orter, betydande för dess användning.

Både lång- och korttidsparkering samt drop-off finns i nära anslutning till terminalen. I sydöst finns även ett tempererat parkeringshus. Längre ut i nordöst ligger Skavstalunds Långtidsparkering på öppen åkermark och i söder ligger Skavsta Nya Långtidsparkering Tåå.

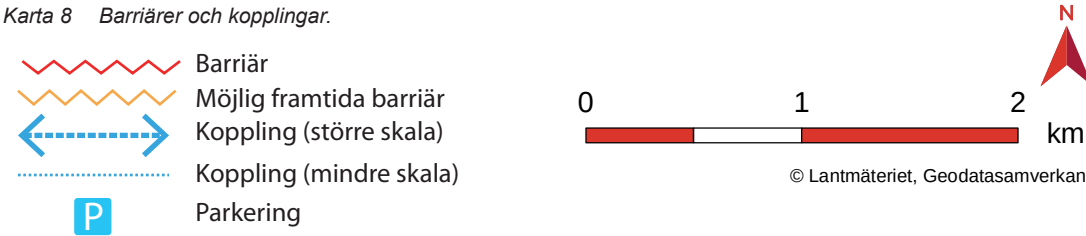
Sammantaget bedöms det infrastrukturpräglade landskapet vid Skavsta flygplats ha **låg känslighet** för järnvägsanläggningen.

Karta 7 Kulturmiljövärden.

Karta 8 Barriärer och kopplingar.

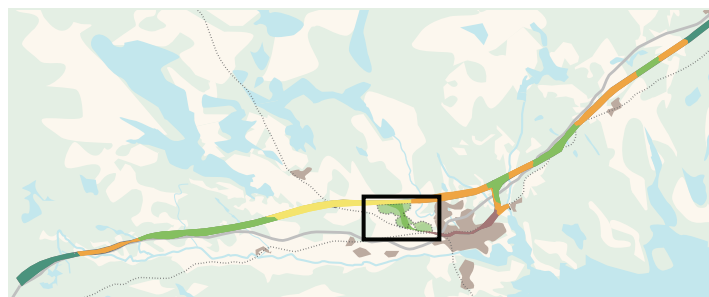

Figur 26 Rondell som kopplar samman väg 52 med väg 629 som går till Skavsta flygplats

Skogslandskapet mellan Skavsta flygplats och kungsladugårdarna

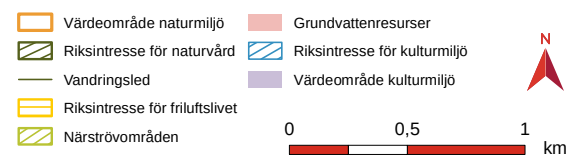
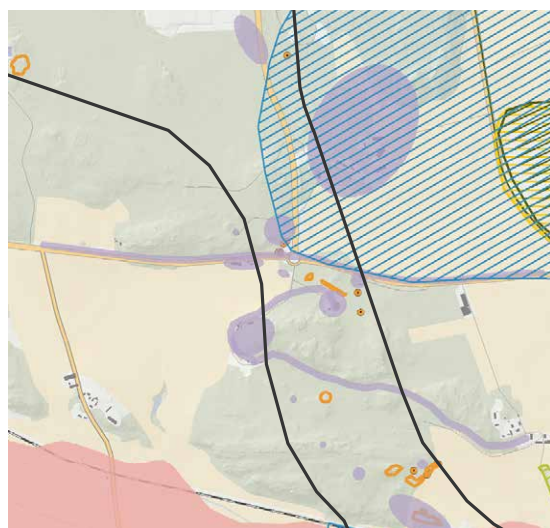
● Kuperat skogslandskap

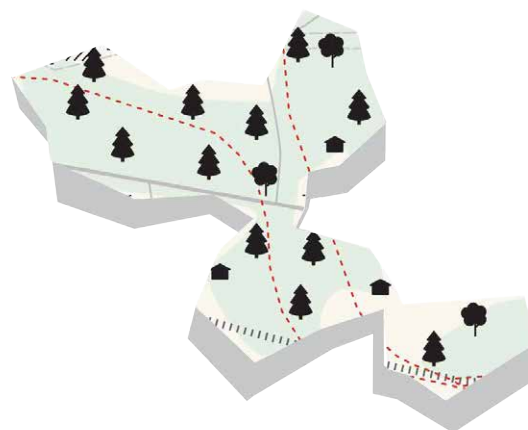
Genom det flacka jordbrukslandskapet väster om Nyköping sträcker sig ett bälte av större skogspartier. Även i skogen är marken relativt flack med undantag för ett kuperat parti i de centrala delarna. Skogen utgörs främst av tall- och granskog och möjliggör i vissa delar goda förutsättningar för rekreation. Landskapet karaktäriseras av en slutenhet som de småskaliga rummen i skogen skapar. I norr gränsar området till Skavsta flygplats vilket präglar området ovan väg 52 audiellt, dess rörelsemönster samt funktioner som exempelvis parkeringar. Söder om väg 52 ligger grupper med bebyggelse i östra och västra delen av skogsområdet. Mellan dessa går en stig genom skogen. I närheten av rondellen ligger Skogshyddan relativt centralt inom korridoren.

Tidsdjup – historik och utveckling

För 6000 år sedan täcktes dagens åkrar av vatten medan de uppstickande höjderna kring Tåå och höjdpunkt i det södra skogsområdet blev bebodda. Den norra delen av korridoren blev fastland tusen år senare och i området möttes då två havsvikar som under tidens gång utgjort viktiga kommunikationsleder. Skogshöjden söder om väg 52 var då en ö belägen i korsningen mellan dessa havsvikar och längs strandkanterna var bebyggelsen lokaliserad. Landsvägarna tog senare över trafiken och följde i princip samma sträckningar som vattendragen.

Karta 9 Skogslandskapet mellan Skavsta flygplats och kungsladugårdarna.

Området norr om väg 52 präglas av närheten till Skavsta flygplats med parkeringar och andra tillhörande anläggningar. Innan civilflyget startade sin verksamhet fanns en militär flygflottfamilj etablerad här. När flygplatsen byggdes revs ett flertal gårdar, andra övergavs eller förföll. Stora delar av byn Tåå ligger utanför korridoren och utgör ett kärnvärde för Nyköpingsåns dalgång. Ett boningshus ligger inom korridoren. I de centrala delarna av korridoren möts Tåås och Kvistbergas åkermarker av den smala passage den historiska landsvägen (väg 52) utgör.

Skogsområdet söder om väg 52 har historiskt sätt hört till Minninge, Kvistberga och Bagartorp. Under 1600-talet var skogen kronojaktmark med koppling till Nyköpingshus. Väster om korridoren ligger Kvistberga gårds historiska tomt. Gården flyttades till sin nuvarande plats, intill väg 52, vid storskiftet 1812. Flera av de torp i och omkring utredningsområdet har genomgått omfattande ombyggnationer.

Ekologiska strukturer

Området består till största delen av skogsmark, vilken främst utgörs av planteringar. En del är fortfarande hyggen, en del är planterade barrträd från några decennier, medan andra är större ytor med enhetlig tall- eller granskog upp emot till 80 års ålder. Landskapet är mestadels flackt med undantag för ett kuperat parti vid Skogshyddan och Solberga. Det skogsproduktionsinriktade skogsbruket begränsar förutsättningarna för biologisk mångfald och således har även de flesta naturvärden låg klassning enligt naturvärdesinventeringen. Det finns inslag av värdefulla naturvårdsträd, de flesta utgörs av aspar men även en grupp ekar står centralt i området, strax norr om rondellen vid väg 52 och 629. Viltrörelser påverkas till stor del av motorvägen som går norr om utredningsområdet, som till viss del utgör en ogenomtränglig barriär för klövvilt. Det är relativt låg frekvens av viltrörelse väster om Nyköping men den ökar i höjd med utredningsområdet och vidare österut, där det således blir viktigare med passager.

Sammantaget bedöms skogslandskapet mellan Skavsta flygplats och kungsladugårdarna ha låg känslighet för järnvägsanläggningen.

Figur 27 Vy mot Solberga från väg 52

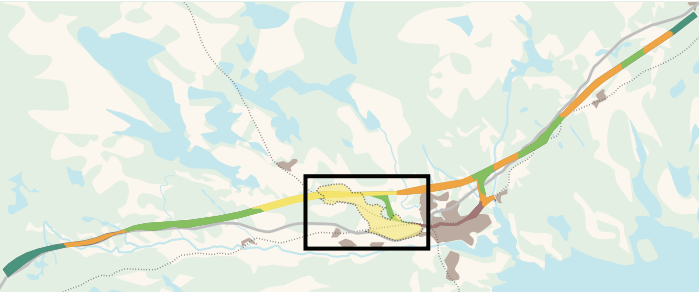
Figur 28 Skogsområde söder om väg 52

Figur 29 Utsikt sydöst om Minninge

Det flacka jordbruks- och kulturlandskapet väster om Nyköping

● Flackt mosaiklandskap

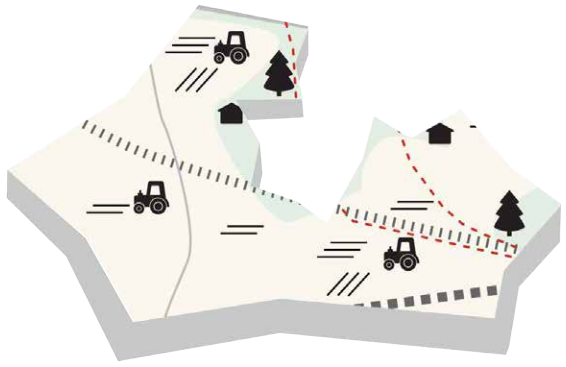

Längs med den befintliga järnvägen nordväst om Nyköpings tätort sträcker sig ett flackt jordbrukslandskap. Västerut avgränsas jordbrukslandskapet av de skogsklädda malmarna. Det är ett karaktäristiskt jordbrukslandskap med gårdar spridda mellan åkrarna. Landskapet genomskärs av järnvägen och väg 52 som löper i nordvästlig-sydöstlig riktning.

Tidsdjup – historik och utveckling

Byn Ullevi mellan den befintliga järnvägen och väg 52 är en bymiljö från 1800-talet med två gårdar med ålderdomlig struktur och samhällshistoriska värden.

Strax söder om den befintliga järnvägen ligger en herrgårdsmiljö; Väderbrunn, Lilla och Stora Kungsladugård, som är en historisk kungsgårdsmiljö. Här anlades kungsladugårdar för att försörja hovet med

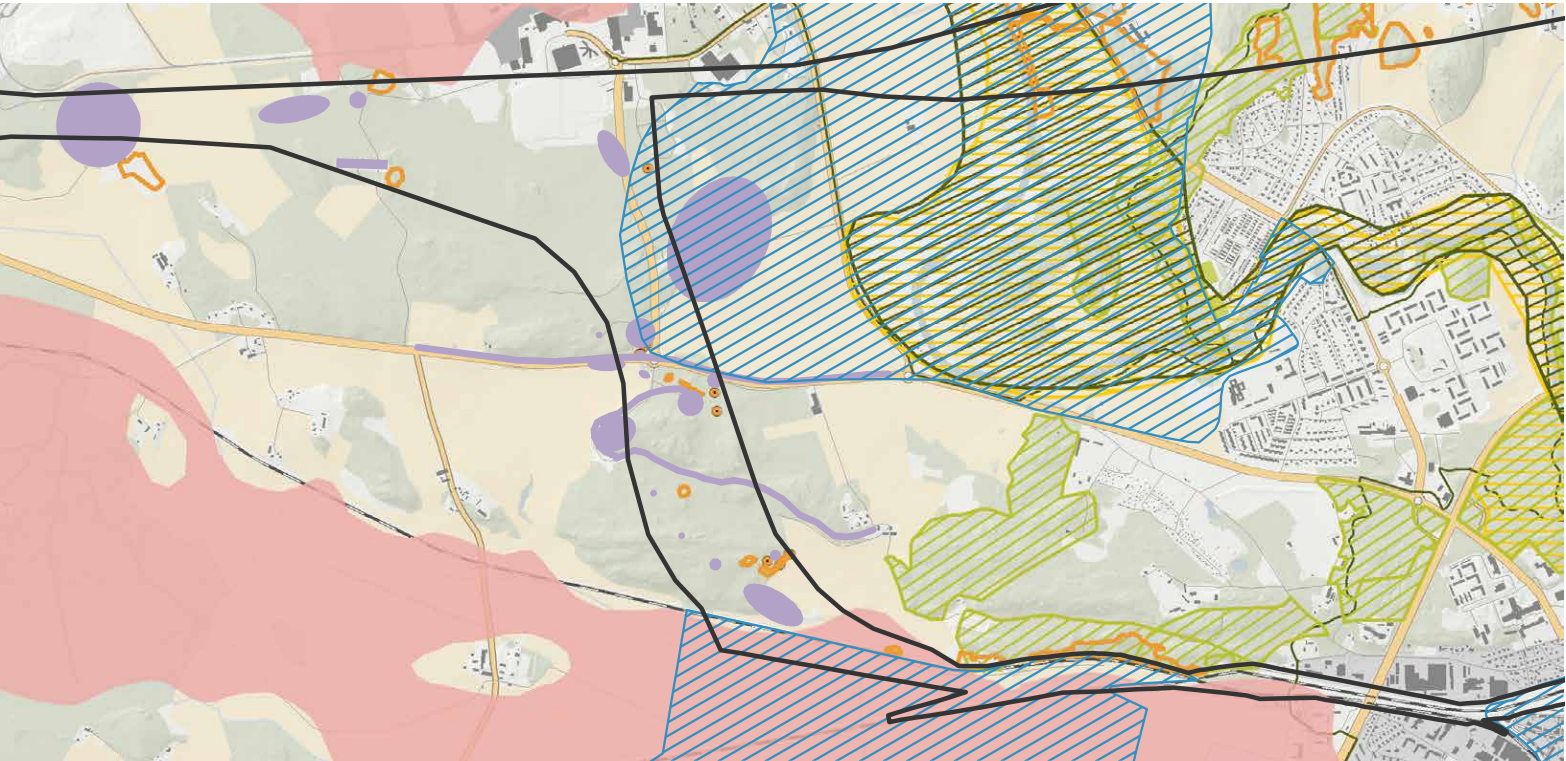

livsmedel. Herrgårdarna dominerar det öppna jordbrukslandskapet och ger en förståelse av landskapet sociala innehåll och framväxt.

Ekologiska strukturer

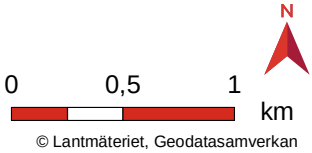
Området är ett aktivt jordbrukslandskap med stora åkermarker. Här finns begränsade naturvärden och spridningsmöjligheter för djur- och växtliv.

! Sammantaget bedöms det flacka jordbruks- och kulturlandskapet väster om Nyköping ha **måttlig känslighet** för järnvägsanläggningen.

○ Värdeområde naturmiljö	— Vandringsled	■ Grundvattenresurser
▨ Riksintresse för naturvård	▨ Riksintresse för friluftslivet	▨ Riksintresse för kulturmiljö
▨ Närströvmråden	■ Värdeområde kulturmiljö	

Karta 10 Det flacka jordbruks- och kulturlandskapet väster om Nyköping

Figur 30 Utsikt nordöst om Ullevi, mot väg 52 och öppningen mellan skogsområdena.

Figur 31 Landskapet är flackt och aningen böljande.